

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN

1. Tóm tắt mở đầu

Nghiên cứu sinh: Nông Anh Nga.

Tên đề tài: Văn hóa gia đình của người Tày ở tỉnh Cao Bằng.

Chuyên ngành: Văn hóa học.

Mã số: 62310604.

Người hướng dẫn khoa học:

1,

GS.TS. Hoàng Nam

2, PGS.TS. Nguyễn Thị Việt Hương

Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.

2. Nội dung bản trích yếu

2.1. Mục đích, nhiệm vụ và đối tượng nghiên cứu của luận án

2.1.1. Mục đích nghiên cứu

- Nhận diện được những giá trị văn hóa gia đình truyền thống và biến đổi của người Tày ở tỉnh Cao Bằng.

- Đánh giá được sự biến đổi của văn hóa gia đình trong xu thế hội nhập và phát triển của gia đình Việt Nam nói chung và gia đình người Tày ở tỉnh Cao Bằng nói riêng.

2.1.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Để thực hiện mục đích nghiên cứu trên, tác giả sẽ phải thực hiện những nhiệm vụ sau:

- Hệ thống hoá những vấn đề lý luận chung về văn hoá gia đình, đó là công cụ để khu biệt rõ các nội dung nghiên cứu, làm cơ sở cho việc xác định những vấn đề cần khảo sát và đánh giá.

- Khảo sát và đánh giá các thành tố cơ bản của văn hóa gia đình người Tày ở tỉnh Cao Bằng trong truyền thống trong mối tương quan với các tiền đề văn hoá xã hội hình thành gia đình truyền thống của người Tày.

- Khảo sát và đánh giá sự biến đổi của các thành tố văn hóa gia đình của người Tày ở tỉnh Cao Bằng hiện nay.

- Dự báo xu hướng biến đổi và những vấn đề đặt ra đối với văn hóa gia đình người Tày ở tỉnh Cao Bằng. Từ đó đặt ra những vấn đề nhằm xây dựng và phát triển văn hóa gia đình người Tày ở tỉnh Cao Bằng trong thời kỳ hội nhập.

2.1.3. Đối tượng nghiên cứu

Đề tài luận án tập trung nghiên cứu về văn hoá gia đình của người Tày ở tỉnh Cao Bằng. Tuy nhiên, do nội hàm khái niệm văn hóa gia đình khá rộng nên tác giả sẽ

chỉ giới hạn đối tượng nghiên cứu của đề tài qua 04 thành tố sau: Quan niệm về hôn nhân; Các nghi lễ gia đình; Giáo dục trong gia đình; Ứng xử trong gia đình.

2.2. Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng

Thực hiện những nội dung nghiên cứu trên, tác giả sẽ sử dụng các phương pháp chính sau đây, trên cơ sở tiếp cận quan điểm nghiên cứu liên ngành Văn hóa học-Dân tộc học-Xã hội học: Phương pháp phân tích tài liệu; Quan sát tham dự; Điều tra xã hội học (Phương pháp nghiên cứu định lượng; Phương pháp nghiên cứu định tính). Cùng với các phương pháp trên, phương pháp phân tích, tổng hợp, thống kê, so sánh cũng được sử dụng nhằm thu thập dữ liệu trong quá trình nghiên cứu.

2.3. Các kết quả chính và kết luận

2.3.1. Kết quả

- Hệ thống hóa các nghiên cứu đã công bố và trình bày toàn diện về văn hóa gia đình của người Tày ở tỉnh Cao Bằng dưới góc độ văn hóa học.

- Tập hợp thêm tư liệu điền dã và mô tả tương đối cụ thể về văn hóa gia đình của người người Tày ở tỉnh Cao Bằng trong truyền thống và hiện nay.

- Từ kết quả điều tra nghiên cứu của đề tài, tác giả đưa ra dự báo về xu hướng biến đổi trong văn hóa gia đình của người Tày ở tỉnh Cao Bằng hiện nay và những vấn đề đặt ra.

- Luận án sẽ là nguồn tài liệu tham khảo cho các giảng viên, nghiên cứu sinh, học viên, sinh viên ngành văn hóa học, dân tộc học, nhân học và các nhà khoa học quan tâm đến lĩnh vực văn hóa gia đình của người Tày nói chung và người Tày ở tỉnh Cao Bằng nói riêng.

2.3.2. Kết luận

- Văn hóa gia đình truyền thống của người Tày ở tỉnh Cao Bằng mang bản sắc riêng, được biểu hiện qua: quan niệm về hôn nhân, các nghi lễ trong gia đình, giáo dục và ứng xử trong gia đình...đó chính là chuẩn mực giá trị trong văn hoá gia đình truyền thống của người Tày ở tỉnh Cao Bằng, vì vậy, đã góp phần quan trọng tạo nên sự ổn định xã hội.

- Trong bối cảnh giao lưu, hội nhập kinh tế quốc tế đang diễn ra mạnh mẽ đã tác động tới mỗi gia đình người Tày ở tỉnh Cao Bằng hiện nay. Văn hóa gia đình người Tày ở tỉnh Cao Bằng có nhiều biến đổi so với truyền thống, cụ thể như: biến đổi về quy mô gia đình, biến đổi ứng xử giữa các thành viên trong gia đình, biến đổi về vai trò của các thành viên trong giáo dục gia đình, biến đổi về các nghi lễ trong gia đình. Quan hệ ứng xử giữa các thế hệ trong gia đình cũng không còn là một chiều, sự truyền thụ các giá trị văn hoá, tri thức văn hoá cũng vậy...Qui mô gia đình có sự thay đổi, gia đình hạt nhân ngày càng chiếm ưu thế, những gia đình lớn, gia đình ba, bốn thế hệ ngày càng giảm. Cấu trúc gia đình dễ biến động, thiếu tính bền vững hơn do sự thay đổi trong quan niệm về hôn nhân, hạnh phúc, trách nhiệm với gia đình của các thành viên cũng như trong các chuẩn mực giá trị...

- Sự biến đổi các giá trị trong văn hoá gia đình truyền thống người Tày ở tỉnh Cao Bằng chịu sự tác động từ nhiều nguyên nhân chủ quan và khách quan. Trong đó, một trong những nguyên nhân chính là từ các chính sách phát triển kinh tế-xã hội của Đảng và Nhà nước, sự tác động mạnh của nền kinh tế thị trường, giao lưu hội nhập kinh tế giữa các nền văn hóa...làm thay đổi các giá trị văn hóa và kéo theo nhiều vấn đề phức tạp cần phải được toàn xã hội quan tâm và giải quyết.

- Trước thực tế đó, việc xây dựng một hệ giá trị mang tính định hướng, khuyến khích ý thức chủ động điều chỉnh của các gia đình theo hướng dung hoà quan điểm truyền thống và hiện đại, đổi mới nội dung và cách thức thực hiện cuộc vận động xây dựng gia đình văn hoá, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, đào tạo đội ngũ cán bộ cũng như tiếp tục triển khai các dự án hỗ trợ phát triển kinh tế gia đình...là những vấn đề trọng tâm cần tập trung. Việc định hướng xây dựng văn hoá gia đình Việt Nam nói chung trong thời kỳ đổi mới là hết sức cần thiết và hoàn toàn có thể thực hiện tốt nếu như có sự đồng thuận tham gia của nhiều lực lượng, đặc biệt trong điều kiện Đảng và Nhà nước đang quyết tâm tập trung thực hiện chiến lược gia đình Việt Nam.

Hà Nội, ngày tháng năm 2017

Người hướng dẫn khoa học 1

Người hướng dẫn khoa học 2

Nghiên cứu sinh

GS.TS. Hoàng Nam

PGS.TS. Nguyễn Thị Việt Hương

Nông Anh Nga